Coleopterologiska bidrag. 10–12.

Av

ANTON JANSSON.

10. Palorus (Cænocorse) depressus F. och Ratzeburgi Wissm.

I en uppsats »Coleoptera tilhörende den skandinaviske fauna, men hidtil sammenblandet med andre närstaaende arter» i Norsk Entomologisk Tidskrift 1921, sid. 81—82, har T. MUNSTER behandlat de skandinaviska arterna av släktet *Palorus* DUVAL *(Cænocorse* THOMS.) och gör här, sedan han granskat material från museerna i Stockholm, Lund, Köpenhamn och Oslo, som sin mening gällande, att, medan *P. depressus* F. anförts från en rad lokaler i de skandinaviska länderna, »viser det sig, at nästen alt i virkeligheten er *Ratzeburgi* WISSM.» Av materialet, i allt omkring 30 ex., var enligt MUNSTER endast 1 ex., etiketterat Öland, BOHEMAN (från Riksmuseum i Stockholm) »en utvilsom *depressus* F.; alle de övrige maa regnes som *Ratzeburgi* WISSM.»

MUNSTER omnämner, att arterna ingående behandlats av G. SEIDLITZ i ERICHSON's Naturgeschichte der Insekten Deutschlands, B. V. 1, sid. 573 och fig. 1894, och senare av d:r A. FLEISCHER i Wiener Entomol. Zeitung XIX, sid. 236, 1900, samt giver för nämnda arter (jämte en tredje, *C. subdepressus* WOLL., funnen i Köpenhamn och som genom clypei och kindernas bildning avviker från båda de övriga) en bestämningstabell. Enligt denna skiljas *P depressus* F. och *P. Ratzeburgi* WISSM. sålunda:

P. depressus: Halsskölden i sin helhet grovt och tätt punkterad, punkterna på sidorna delvis sammanflytande; i det tredje mellanrummet mellan punktraderna på täckvingarna i främre delen finnes en fördubblad rad av mycket fina punkter; genomgående litet större och mörkare.

P. Ratzeburgi: Halsskölden på mitten finare och öppnare punkterad utan väsentligt sammanflytande punkter på sidorna; det tredje mellanrummet aldrig med en fördubblad rad av mycket fina punkter; mindre och ljusare.

Då jag särskilt genom fyndet av en *Palorus*-art i myrstackar haft anledning sysselsätta mig med släktet och dess former samt kommit till en delvis annan uppfattning än MUNSTER, vill jag här söka framlägga skälen härför. Förutom av MUNSTER citerade arbeten har jag dessutom vid bestämningen hållit mig till SEIDLITZ' Fauna baltica, andra upplagan (1891), och E. REITTER's Fauna germanica (1911). Jämför man nu de karakteristika MUNSTER anför med karaktärerna hos SEIDLITZ, REITTER och FLEISCHER, visar det sig, att vissa olikheter råda. Först då beträffande punkturen på halsskölden. Vad beträffar punkternas på halsskölden styrka överensstämma så väl MUNSTER's som SEIDLITZ', REITTER's och FLEISCHER's uppgifter, nämligen att halsskölden hos *depressus* är i sin helhet grovt och tätt punkterad men hos *Ratzeburgi* i mitten finare och öppnare. Med hänsyn till punkterna på sidorna av halsskölden däremot avviker MUNSTER från SEIDLITZ och FLEISCHER. Den sistnämnde säger uttryckligt, att hos *depressus* äro punkterna »gegen die Seiten runzelig zusammenfliessend», men hos *Ratzeburgi* äro »die grösseren Punkte an den Seiten nicht zusammenfliessend». SEIDLITZ anger (Fauna baltica) hos *depressus* punkterna stå så tätt, att på sidorna mellanrummen mellan desamma äro mindre än punkterna själva, men att hos *Ratzeburgi* mellanrummen mellan punkterna också på halssköldens sidor äro mycket större än punkterna, av vilken sistnämnda uppgift måste dragas slutsatsen, att punkterna hos *Ratzeburgi* enligt SEIDLITZ ej alls äro sammanflytande. MUNSTER däremot anger, som nämnts, att hos *depressus* äro punkterna på halssköldens sidor delvis sammanflytande, hos *Ratzeburgi* ej väsentligt sammanflytande.

Från REITTER och SEIDLITZ (Insekten Deutschlands) avviker MUNSTER vidare däri, att han ej anför den karaktär, som ligger i halssköldens glans. SEIDLITZ säger, att halsskölden hos *depressus* är »matt» eller »ziemlich matt», hos *Ratzeburgi* däremot »glänzend», och REITTER säger om halsskölden hos *Ratzeburgi*, att den är »glänzender».

Beträffande punkterna på täckvingarnas tredje mellanrum yttrar sig MUNSTER mera bestämt, i det han som nämnts säger, att främre delen av mellanrummet hos *depressus* har en fördubblad rad av mycket fina punkter. SEIDLITZ (Fauna baltica) har en något avvikande utsaga, i det han säger, att tredje mellanrummet har en »hie und wieder doppelte Reihe von Pünktchen», och FLEISCHER skriver endast, att de inre mellanrummen hos *depressus* äro »unregelmässig, stellenweise doppelt gereiht». Beträffande punkterna på mellanrummen hos *Ratzeburgi* överensstämmer MUNSTER med SEIDLITZ och FLEISCHER, att punktraden är enkel och fin. Däremot framhåller icke MUNSTER någon skillnad mellan arterna be-

träffande huvudstriorna på täckvingarna, under det SEIDLITZ och FLEISCHER angiva dessa såsom finare hos *Ratzeburgi* än hos *depressus*.

Den väsentligaste olikheten mellan MUNSTER å ena sidan och SEIDLITZ och FLEISCHER å den andra synes ligga i uppfattningen av *Ratzeburgi* vad beträffar punkterna på halssköldens sidor, och uppgiften hos MUNSTER, att punkterna äro, om ock »ej väsentligt», så dock sammanflytande synes svårligen kunna förenas med uppgiften hos FLEISCHER, att de icke äro sammanflytande, och än mindre hos SEIDLITZ, att mellanrummen äro mycket större än punkterna själva. Redan på grund härav synes *P. Ratzeburgi* hos MUNSTER ej kunna vara samma art som *Ratzeburgi* hos SEIDLITZ och FLEISCHER.

Lyckligtvis gives emellertid förutom de relativa karaktärer, vilka ligga i punktur, glans etc., en morfologisk detalj, som tillåter ett säkert åtskiljande av *P. depressus* F. och *P. Ratzeburgi* WISSM., då kännetecknet i fråga har absolut karaktär. Det har nämligen lyckats SEIDLITZ' skarpblick att upptäcka, att hos *depressus* befinner sig mellan clypeus och kindernas »wulst» en tydlig fåra eller ränna (»Furche oder Einkerbung erinnernde Vertiefung»), vilken alldeles saknas hos *Ratzeburgi*. Denna mycket viktiga detalj, som finnes omnämnd i ovannämnda del av Naturgeschichte der Insekten Deutschlands i den före de utförliga artbeskrivningarna införda artöversikten, omnämnes av MUNSTER endast i en not, sid. 82, som lyder så:

»SEIDLITZ's anförsel l. c. pag. 574, at der skulde være et indtryk mellem klypeus og kinderne paa *depressus*, men ikke paa *Ratzeburgi* er feilaktig, denne karakter findes like utpraeget hos begge arter; dr FLEISCHER nævner den icke engang (l. c.).»

I motsats mot MUNSTER är jag av den meningen, att denna av SEIDLITZ anförda detalj alldeles icke är av SEIDLITZ felaktigt angiven, och att FLEISCHER ej anför den, rubbar ej dess existens. Att MUNSTER finner den »lika utpräglad» hos bägge »arterna», nämligen såsom han uppfattar dem, tror jag bero helt enkelt på att dessa två endast äro former av samma art, nämligen *depressus*.

Då MUNSTER uppger, att alla ex. han funnit av *Ratzeburgi* (såsom han fattar denna) anträffats hos *Formica rufa*, har jag jämfört mina ävenledes i myrstackar (i Närke och på Gotska Sandön) funna ex. av *Palorus* dels med SEIDLITZ', FLEISCHER's och REITTER's, dels med MUNSTER's framställningar och därvid icke kunnat komma till annat resultat än att dessa måste hänföras till *depressus* redan på grund av den tydliga fåran mellan clypeus och kinderna men även på grund av att punkterna på halssköldens sidor äro mycket tydligt sammanflytande, med avståndet överallt på sidorna mycket mindre än punkterna själva, och vidare därför att punktraden på tredje mellanrummet på täckvingarna icke är alldeles

enkel utan ställvis något konfus. Vid granskning av ett ex. i min samling, som jag hade tagit i Örebro bland infört ris (Se Ent. Tidskr. 1921, sid. 203) och som bestämts av mig förut till *P. Ratzeburgi* WISSM., och vidare av tre ex. av en *Palorus* tagna vid Hälsingborg »på väggen av en sädeslada» av B. VARENIUS (Se Ent. Tidskr. 1916, s. 63), visade sig dessa 4 ex. däremot fullkomligt överensstämma med beskrivningen av *P. Ratzeburgi* hos SEIDLITZ, REITTER och FLEISCHER, i det ovannämnda fåra på clypeus saknas och halsskölden är mera glänsande än hos de bland myror tagna samt punkterna på dess mitt äro mycket finare och glesare än på sidorna, där de äro skilda med mer än deras egen bredd, alltså ej alls sammanflytande. Från Herr J. SAINTE-CLAIRE DEVILLE i Mines de la Sarre sändes mig på begäran med såsom vanligt visat tillmötesgående en hel serie ex. av honom bestämda till *P. depressus* F. och enligt hans uppgift tagna under ekbark, och dessa visade sig avvika i ett enda hänseende från de av mig i myrstackar tagna *Palorus*-ex.: de voro något större och mörkare, men i avseende på fåran på clypeus, punkturen på halsskölden o. s. v. överensstämma de fullkomligt med den hos myror förekommande formen; punktraden på täckvingarnas tredje mellanrum är dock något mer konfus och har punkterna i främre delen här och där ordnade jämsides bredvid varandra, så att punktraden möjligen där kan betecknas som »fördubblad».

Min övertygelse, att de hos myror funna *Palorus*-ex. måste föras till *depressus* och ej till *Ratzeburgi*, blev starkare då jag från Zoologiska museet i Helsingfors, genom amanuens W. HELLÉN's godhetsfulla förmedling, fick till påseende finska ex., dels sådana överensstämmande med ex. av *depressus* sända av DEVILLE, dels sådana överensstämmande med den hos oss i myrstackar förekommande formen, dels slutligen ett ex. bestämt till *Ratzeburgi* WISSM. och taget av J. SAHLBERG i Grekland (Rhodos), vilket ex. i alla detaljer överensstämde med mitt i Örebro och de i Skåne av VARENIUS tagna, till *Ratzeburgi* WISSM. bestämda ex.[1]

Efter detta har jag icke kunnat komma till annat resultat än att här är fråga om tre olika former, dels *depressus* F., som sannolikt huvudsakligen lever under trädbark och synes vara sällsynt i Sverige, dels en form av denna, som lever hos myror (= *Ratzeburgi* MUNST.), och slutligen den äkta *Ratzeburgi* WISSM., som möjligen hos oss endast förekommer importerad.

Denna min uppfattning har ytterligare styrkts sedan jag genom prof. Y. SJÖSTEDT's välvilja satts i tillfälle få till påseende från

[1] Försök att genom en insekthandlare på kontinenten skaffa mig *P. Ratzeburgi* misslyckades, i det att de av honom som *Ratzeburgi* sända 2 ex. voro *P. subdepressus* WOLL.

Riksmuseum i Stockholm 1 ex. av MUNSTER bestämt till *depressus* och 4 ex. bestämda av honom till *Ratzeburgi*. Det förstnämnda, som är taget av BOHEMAN på Öland, liknar fullkomligt de ex. jag erhållit från DEVILLE, de senare, som äro tagna av BOHEMAN, ett i Småland, ett på Kinnekulle och 2 vid Stockholm, kunna ej skiljas från mina i myrstackar tagna ex. Med bästa vilja kan jag ej mellan ex. från Öland och de övriga av MUNSTER granskade ex. se annan skillnad än storleken och färgen. Punkterna på halssköldens mitt stå lika tätt, äro förhållandevis lika grova, och på dess sidor äro de lika sammanflytande, med lika smala mellanrum mellan punkterna hos alla 5 ex. För övrigt är fåran mellan clypeus och kinderna avgörande och hänför dessa av MUNSTER granskade, till *Ratzeburgi* bestämda ex. till *depressus*, nämligen den mindre formen som lever hos myror.[1]

Om man sålunda utgår från, att den av MUNSTER såsom *Ratzeburgi* fattade *Palorus* endast är en mindre, hos myror förekommande form av *depressus*, ej den äkta *Ratzeburgi* WISSM., finner man förklarligt, att MUNSTER, såsom han framhåller i sin ovan citerade uppsats, hyser tvivel om *Ratzeburgi*'s (så som han fattar den) artberättigande. Men fasthåller man vid karaktärerna angivna hos SEIDLITZ, REITTER och FLEISCHER, synas *depressus* och *Ratzeburgi* vara väl skilda arter. Mitt ex. av *Ratzeburgi* WISSM. från Örebro och det ovan omnämnda från Grekland, vidare 3 ex. tagna vid Hälsingborg av B. VARENIUS[2], göra också intryck av en god art, skild från *depressus*.

WASMANN upptager i sin »Kritisches Verzeichnis der myrmecophilen und termitophilen Arthropoden» (Berlin 1894) ingen *Palorus (Cænocorse)* som myrmecophil. Däremot skriver han i brev, sedan jag sänt honom ex. av *P. depressus*, tagna bland myror, att han numera måste anse *Palorus* som myrmecophil, »wenigstens in Skandinavien». Det synes alltså, som om *P. depressus* på kontinenten normalt lever under trädbark men hos oss övergått till att leva i myrstackar, ett levnadssätt som modifierat djuret något så att det blivit mindre och ljusare.

---

[1] Av den mindre, något blekare form, som lever i myrstackar, har jag för övrigt ex., hos vilka mellanrummen på halssköldens sidor t. o. m. äro smalare och punkterna mera sammanflytande än på ex. bestämda av MUNSTER och DEVILLE till *depressus*. Skillnaden beträffande punkterna på tredje mellanrummet synes ej heller så stor som man av MUNSTER's beskrivning får intryck av.

[2] Två av dessa sistnämnda 3 ex. befinna sig i Riksmusei samlingar. De ha ej granskats av MUNSTER utan ha, enligt vad Herr VARENIUS meddelat mig, överlämnats till museet efter det MUNSTER haft *Palorus*-materialet till granskning. Då emellertid MUNSTER loc. cit. uppgiver *P. Ratzeburgi* också från Hälsingborg, må antagas, att han hämtat uppgiften härom ur notisen i Ent. Tidskr.

11. Anmärkningar om några svenska Anthicus-arter.

Anthicus quadriguttatus THOMS. nec ROSSI = ***A. bifasciatus*** ROSSI. — Från tandläkare L. HAGLUND erhöll jag för någon tid sedan ej mindre än 12 ex. av en *Anthicus*, vilken enligt d:r HAGLUND's uppgift tagits talrikt redan på AHLROT's tid i Kalmartrakten och av den senare då bestämts till *A. quadriguttatus* ROSSI. Som jag ägde ex. av den senare arten från Ajaccio på Korsika, föll det genast i ögonen, att ex. från Kalmar tillhörde en helt annan art. Med tillhjälp av SEIDLITZ (Fauna baltica ed. 2) och REITTER (Fauna germanica), kom jag till det resultat, att det var fråga om *A. bifasciatus* ROSSI, beträffande SEIDLITZ dock med någon tvekan, då han nämligen om täckvingarnas punktur skriver: »zerstreut punktiert», och ex. från Kalmar äro ganska tätt punkterade. Sedan jag emellertid fått tillfälle läsa ROSSI's egen beskrivning i Mantissa insectorum Tom I, II (Pisa 1792—1794), där han beträffande elytras punktur endast skriver: »Elytra punctulata» och då ex. från Kalmar för övrigt väl låta sig inpassas i denna beskrivning, synes mig ej längre tvivel råda, att det är fråga om *A. bifasciatus*.

AHLROT hade, enligt vad d:r HAGLUND meddelar, endast haft THOMSON's Skandinaviens Coleoptera att anlita vid bestämningen och därvid som nämnt kommit till det resultatet, att arten var *A. quadriguttatus*. I själva verket passar THOMSON's beskrivning på denna in på ex. från Kalmar, varför redan av diagnosen kunde dragas den slutsatsen, att här vore fråga om samma djur, men ej på ex. från Korsika. Förutom det att THOMSON's uttryck: »parce pallido-pilosus» synes svagt som beteckning för den delvis mörka, borstlika hårigheten hos ex. av *quadriguttatus* från Korsika (betecknad i ROSSI's diagnos av *quadriguttatus* som »hispidus») och bättre passar in på *bifasciatus*, finnes dessutom i THOMSON's diagnos av *quadriguttatus* ett uttryck, som ännu mindre stämmer med ex. av *quadriguttatus* från Korsika, vilka senare ex. vid jämförelse med ROSSI's beskrivning visat sig utan tvivel vara rätt bestämda. THOMSON skriver nämligen: »Vertice leviter emarginato». Ingen som helst sådan utbuktning på hjässan finnes hos ex. från Korsika men däremot hos ex. från Kalmar.

Sedan jag i saken tillskrivit d:r S. BENGTSSON i Lund och tillsänt honom ett av ex. från Kalmar och ett av ex. av *quadriguttatus* från Korsika, meddelade d:r B., att THOMSON's i Lund förvarade ex. fullkomligt överensstämma med ex. från Kalmar och sålunda äro att hänföra till *A. bifasciatus* ROSSI, ej till den vitt olika *A. quadriguttatus* ROSSI.

Ehuru *Anthicus quadriguttatus* är en så karakteristisk art, synnerligen utmärkt genom hårigheten, har tydligen THOMSON begått en felbestämning, och *A. quadriguttatus* THOMS. är sålunda synonym med *A. bifasciatus* ROSSI. Då THOMSON i Skandinaviens Coleoptera för *A. quadriguttatus* uppgiver två lokaler i Skåne samt Gotland (BOHEMAN), bör detta sålunda ändras att gälla *A. bifasciatus* ROSSI liksom med ganska stor trygghet de därtill kommande uppgifterna Småland och Öland hos GRILL. *A. quadriguttatus* ROSSI torde med andra ord helt enkelt kunna strykas ur den svenska faunan.

THOMSON's uppgift i Skandinaviens Coleoptera, att *Anthicus quadriguttatus* anträffats på Gotland av BOHEMAN, föranledde mig att söka efter arten i någon av BOHEMAN's publikationer om Gotlands insektfauna, och mycket riktigt: I »Bidrag till Gottlands insektfauna» i Kongl. Vetenskapsakademiens handlingar 1849, sid. 220 upptager han den art, varom här är fråga, men under riktigt namn, nämligen *Anthicus bifasciatus,* varvid han efter diagnosen uppgiver SCHMIDT som auktor och *Notoxus bifasciatus* ROSSI samt *Anthicus 4-pustulatus* DEJ. som synonymer. Diagnosen giver också tydligt vid handen, att det gäller *A. bifasciatus* ROSSI, ej *quadriguttatus* ROSSI.

Ännu i Coleopterorum Catalogus Pars 36: M. PIC, Anthicidæ (1916) citeras felaktigt THOMSON för *quadriguttatus* ROSSI. Tyvärr har i Svensk insektfauna, Heteromera, av C. H. ÖSTRAND (1924) *quadriguttatus* ROSSI upptagits för de gamla lokalerna (därjämte Sm. och Bl.), på samma gång som även *A. bifasciatus* ROSSI upptages för Skåne, ehuru det med stor sannolikhet beträffande alla lokalerna är fråga endast om den senare.

A. bifasciatus är för övrigt närmast funnen i Danmark vid Köpenhamn och på Bornholm. Om artens förekomst i Tyskland meddelar REITTER i Fauna germanica, att den är »nicht häufig». *A. quadriguttatus* däremot synes vara en mera sydlig art, som visserligen går upp i Tyskland men där synes vara sällsyntare.

I Kalmar-trakten förekommer *A. bifasciatus,* enligt vad d:r HAGLUND meddelar i brev, talrikt i drivbänkar o. dyl.

Anthicus humilis THOMS. nec GERM. = ***A. instabilis*** SCHM. — Att den av C. G. THOMSON i Skandinaviens Coleoptera Tom. VI beskrivna *Anthicus humilis,* för vilken han uppgiver GERMAR som auktor, icke är den senares *humilis,* hade, såsom T. MUNSTER påpekar i en uppsats i Norsk Entomologisk Tidskrift 1921, sid. 82, redan SCHIÖDTE konstaterat 1872 i sin »Fortegnelse over de i Danmark levende Eleutherater», där han giver THOMSON's art det nya namnet *talaris.* Såsom i Catalogus Coleopterorum (ed. 2, 1906) inhämtas, anses de vara synonyma med den redan förut namn-

givna *A. instabilis* SCHM. THOMSON's uppgift loc. cit.: »Mas tibiis posticis apice spathulato-dilatato» omöjliggör i själva verket, att det kan vara fråga om *humilis* GERM., men passar, liksom beskrivningen i övrigt, på *instabilis*.

THOMSOM uppgiver sin *humilis* vara funnen i Norge (enligt THOMSON et auctores = *A. nigrinus* ZETT. »Sub nomine *Anth. nigrinus* GYLL., *A. instabilis* DEJ. ♀ a D. BOHEMAN 1832 mihi communicatus. Habitat in Lapponia norvegica D. BOHEMAN.» ZETTERSTEDT, Insecta Lapponica) och på Gotland av BOHEMAN. Vare sig nu *A. nigrinus* ZETT. är identisk med *A. instabilis* SCHM. eller ej, vilket enbart av ZETTERSTEDT's korta diagnos, gällande ♀, ej säkert kan avgöras, förekommer enligt MUNSTER *instabilis* SCHM. i Norge men icke *humilis* GERM.

Sommaren 1924 fann jag vid Vamlingbo på Gotland en *Anthicus*, på vilken i allo THOMSON's beskrivning på *humilis* passade in, och då även ♂♂, med de egendomliga, nästan skedlikt utplattade baktibierna, anträffades, kunde ej tvivel råda om, att ex. tillhörde THOMSON's art och icke *humilis* GERM. Däremot stämde de i en punkt ej med beskrivningarna på *instabilis* SCHM. i t. ex. REITTER's Fauna germanica. Det gäller storleken, som av REITTER för *instabilis* uppgives vara 3,5—4 mm. Samtliga mina ex. från Gotland, 13 st., äro avsevärt mindre, 2,5—3 mm, vilket rätt väl motsvarar ZETTERSTEDT's uppgift för *nigrinus*, 1 $^1/_4$ lin., men är något större än vad THOMSON uppgiver för sin *humilis*, I linie (2,06 mm). Sedermera har jag från herr J. SAINTE-CLAIRE DEVILLE i Mines de la Sarre erhållit två franska ex. av *instabilis*, och dessa äro omkring 3,2 mm. Jag kan icke finna någon annan skillnad mellan dessa och mina gotländska ex. än storleken. De flesta av dessa senare äro visserligen enfärgat brungula, såsom fallet enligt REITTER kan vara med den, såsom även artnamnet synes antyda, variabla *instabilis;* ett är nästan svart, med mörka lår, men ett par överensstämma även i avseende på färgen med de franska, d. v. s. täckvingarna äro svarta, framtill på skivan brunröda.

MUNSTER, loc. cit., uppgiver, att *instabilis* »er hos os ofte meget talrig om vaaren og forsommeren i fjæren under tang paa Bygdö og öerne i Kristianiafjorden, hvor jeg i begyndelsen av nittiaarene tok den i mængdevis». Mina på Gotland tagna ex. förekommo ej så utan eröllos genom upprivande av gräsrötter, *Artemisia campestris* o. s. v. i en solstekt sandgropssluttning ej i närheten av havet och i sällskap med *Oxypoda planipennis* THOMS., *Mycetoporus forticornis* FAUV., *Trachyphlaeus* o. s. v. Möjligen är det här fråga om en mindre, nordlig ras av *instabilis*.

Nu uppgiver BOHEMAN, som fann *A. humilis* bl. a. vid Hoburgen, i »Bidrag till Gottlands insektfauna», Kongl. Vetenskapsakademiens handlingar 1849, sid. 220: »Habitat in gramine, praeser-

tim ad litora maris, mensibus Junii et Julii, passim». BOHEMAN giver en diagnos av denna *humilis,* men då i denna ej omnämnes t. ex. hjässans form och ej heller säges något om hanens bakre skenben, kan genom diagnosen ej bestämt avgöras, om det verkligen är fråga om *A. humilis* GERM. (som han anför som auktor och med *A. riparius* DEJ. som synonym) eller *instabilis* SCHM. Ett uttryck i diagnosen: »prothorace postice valde constricto» passar emellertid bättre på *A. humilis* GERM. än på *instabilis,* varför det ej synes osannolikt, att den av BOHEMAN på Gotland funna arten verkligen är *humilis* GERM. Detta antagande stödes av att, enligt vad amanuens W. HELLÉN, Helsingfors, meddelat mig i brev, i Zoologiska museet i Helsingfors finnes ett ex. av *A. humilis* GERM. från Sverige. Båda arterna äro sålunda funna i vårt land. Vilken art av dessa de övriga uppgifterna i GRILL's katalog (Boh., vid Björkö, NORDIN, Öl., Sthlm, BOHEM.) gälla, återstår att utröna.

Anthicus gracilis PANZ. **felaktigt angiven som svensk.** — I Ent. Tidskr. 1915, sid. 216 har jag upptagit denna art såsom funnen av mig på Öland. De två ex., det var fråga om, ha emellertid vid förnyad granskning visat sig ej kunna tillhöra denna art. De äro något omogna och torde helt säkert tillhöra den på Ölands och Gotlands stränder vanliga formen av *A. antherinus* L. med reducerade, något blekare, fläckar på täckvingarna. Utsikt att anträffa *A. gracilis* hos oss finnes dock, då den nämligen är anmärkt för Hankö i Norge.

Anthicus axillaris SCHM. **funnen på Fårön.** — Under studier av insektfaunan på Fårön i slutet av juli och början av augusti 1924 fann jag denna art talrikt lokalt på det stora dynområdet vid Sudersand. Den kan i hastigheten förväxlas med *A. flavipes* PANZ., som också fanns inom området. Men enligt mina erfarenheter på denna plats träffas de båda arterna, ehuru förekommande inom samma större formation, på ekologiskt olika betonade ståndorter där. *A. flavipes* höll här till på den torra flygsanden i utkanten av dyngräsformationen utåt havet till, gärna under upplagda, torkande tånghögar, eller också, såsom oftast annorstädes, på sanden vid själva stranden, där något slamgods samlat sig. *A. axillaris* anträffades endast i sänkor mellan de yttre dynerna. *Elymus* och *Psamma* växa här tätt, och under de utgående eller helt döda ruggarna är sandytan ganska fuktig, här och där överdragen med någon jordalg samt en låg mossa (? *Grimmia*). Just på denna något fuktiga, fasta sandbotten syntes *A. axillaris* springa omkring eller erhölls genom att de vissna dyngrässtråna avlägsnades och mossan avskrapades från sanden. Den förekom för övrigt här i sällskap med bl. a. tingididen *Acalypta parvula* FALL.

I Svensk Insektfauna, Heteromera, av C. H. ÖSTRAND, 1924, angives *A. axillaris* vara funnen i Skåne av VARENIUS.

Anthicus setulosus BOH. — Denna art anses vara en stor sällsynthet, och om dess levnadsförhållanden synes intet utom BOHEMAN's uppgift (»Bidrag till Gottlands insektfauna», Kongl. Vetenskapsakademiens Handlingar 1849): »In gramine locis aridis ad domicitium Sacerdotis insulae Fåhrö, d. 7, 8 Aug. individua 4 legi» vara publicerat. Jag fann arten i juli 1922 vid Fårösund på Gotland. Här förekom den sparsamt vid kanten av en trädesåker samt på en gräskant under stenar och i springor i den något fuktiga jorden, för övrigt i sällskap med *Falagria thoracica* CURT., *Metabletus truncatellus* L., *Microlestes maurus* STURM m. fl.

12. Fem för Sverige nya skalbaggar.

Calodera riparia ER. — Egentligen torde denna art ej vara »ny» för Sverige, då det är min tro, att den finnes i samlingarna ehuru under annat namn, nämligen *C. uliginosa* ER. Själv hade jag hållit mina hithörande ex. för denna sistnämnda art, ända tills jag fick se den rätta *uliginosa*. De äro ju närstående, och det kräver en del uppmärksamhet att skilja dem genom fasthållande av de i faunorna angivna karaktärerna (*uliginosa* en något större art med mörkare antenner, nära nog kvadratiska nästsista antennleder, längre än bred halssköld, under det *riparia* är mindre, har rödbruna antenner med tydligt transversella, omkring 1 $^1/_2$ gång så breda som långa nästsista antennleder och kortare halssköld, ungefär så lång som bred). Dessutom angiver BERNHAUER (Die Staphyliniden der Paläarktischen Fauna. Aleocharini, II. Teil, Wien 1902) ett kännetecken, som torde medgiva större säkerhet vid bestämningen. Han framhåller, att hos *uliginosa* äro täckvingarna vid starkare lupförstoring »etwas rauhkörnig» punkterade, under det att de hos *riparia* äro »nicht rauhkörnig», d. v. s. släta vid och mellan punkterna. Detta stämmer också med mitt enda ex. av *uliginosa* och mina många av *riparia*. Detta ex. av *uliginosa* är taget av amanuens HANS LOHMANDER, Lund, $^{16}/_6$ 1924 vid Köping på Öland. I Örebro-trakten är *riparia* om våren lokalt vanlig i kärrkanter, och jag har vidare tagit den vid Fårösund på Gotland samt äger *riparia* från Småland, Kalmar, där tandläkare L. HAGLUND tagit arten och riktigt identifierat den. GRILL upptager *uliginosa* för Sk., Bl., Sm., Vg., Sdml., Gotl., men åtminstone det mesta från dessa lokaler torde vara att hänföra till *riparia*. I Norge är *uliginosa*, mig veterligt, ej funnen, däremot *riparia*. I Danmark

däremot är *uliginosa* enligt J. P. JOHANSEN (Danmarks Rovbiller) allmännare, *riparia* sällsynt. Av utbredningen i Finland att döma går *riparia* längre åt norr än *uliginosa*.

Meligethes atramentarius ER. — Amanuens H. LOHMANDER, Lund, som vid sina sållningar efter myriopoder och landisopoder tillvaratagit microcoleoptera för min räkning på samma gång som jag ihågkommit honom beträffande hans grupper vid mina sållningar, har på detta sätt gjort månget intressant skalbaggfynd. Sålunda fanns av ovanstående art 1 ex. i en insamling från Röstånga i Skåne 19/5 1924. Arten är närmast funnen i Tyskland.

Ptomaphagus varicornis ROSENH. — Ävenledes ett förvärv av intresse från amanuens LOHMANDER, som fann ett ex. vid sållning vid Torslunda på Öland 4/6 1924. Arten, som lätt igenkännes bl. a. på den gulröda sista antennleden, är liksom den föregående mig veterligt ej funnen i våra grannländer och är sällsynt i Tyskland.

Cerylon fagi BRIS. — Ett ex. erhållit vid sållning 22/10 1924 vid Sövdeborg i Skåne av amanuens LOHMANDER. Denna art kunde väntas tillhöra vår fauna, då den är funnen så i Danmark som i Finland.

Ex. av dessa sistnämnda tre arter måste anses av ren tillfällighet ha kommit att tillhöra terricolfaunan.

Aphodius Zenkeri GERM. — Denna art fann jag tämligen talrikt i slutet av juli 1924 vid Ava på Fårön i fårspillning, på torr ängsmark vid skogskant. Närmast funnen i Danmark.

Rättelse. I Col. bidrag 8 (Ent. Tidskr. 1924, sid. 146) har jag i förbigående omnämnt en ny *Dyschirius*-art *septentrionis* MUNST. Arten, som är beskriven i Norsk Ent. Tidskr. 1923, har emellertid av auktor, T. MUNSTER, benämnts *D. septentrionum*.